

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
György Jakab Márton
könyvkereskedése,
ková
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hirdetések kiadások.

CSIKI LAPOK

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes lap ára 10 kr.

Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyitási díjak
soroként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Idegenek térfoglalása Csikban.

A mit egy ország történetében 30—40 év végez el, ugyanazt egy megye életében alig 8—10 év is meghozza. Más szóval a mi képes egy országot 30—40 év alatt átalakítani, kiforgatni igazi jellegéből, az egy megye népességével szemben már 8—10 év alatt is befejeződik. Nálunk, Csikvármegyében, úgy látszik, már egy—két év is elégséges arra, hogy ne legyünk urai önmagunknak és sorsunknak. A vasutépítés oly nagyszámú idegenséget zúdított nyakunkra, hogy ma-holnap félve kell a csiki embernek tapasztalni, hogy mikor és miben vagyunk még akadályai az idegenségnek és vajon az idegenség érdekei mikor kívánják feláldoztatásunkat.

Valóban Csikvármegyében átkozottul felfordult világ lett a vasutépítés megkezdése óta. Elkezdve a koldusoktól, fel a nagy regálebérlikig, egész sorozata jött be megyénkbe az olyan foglalkozású egyéneknek, kik semmit se hoztak be Csikba, ellenben a mit kivisznek, azt mind Csikból és legalább is a csikiak elől viszik el. Ennek különben nagyrészt a csikiak össze nem tartása és egyesek izgága természetéből kifolyó, s a kákán is csomót keresése az oka. Ha az egyesek nem irigykednek egymásra, s nem igyekeznek egyik csiki ember a másikat tullicizálni, már régen úgy ment volna innen ki az idegenség, mint a hogyan bejött, vagyis üres kézzel.

Ennek azonban nem szabad tovább is így folyni, mert ha nyakunkra engedjük nőni a sok jövevényt, nem kell egy évtized ahhoz, hogy e megyében, mely mindig féltékenyen őrizte kiváltságait, földjét és önrendelkezési jogát, mindenéből kipusztul a

székely, s helyét elfoglalja a többnyire olyan jövevény, kinek Csikhoz és Csikban más érdeke nincsen, mint a szegény csiki ember verejtékén megzsizrosodni. Pedig ez magyar állami és jól felfogott hazafias szempontból nem helyes, mert az ország keleti részén csakis oly erős, szívós és hazafias faj védheti meg az állam határait, mint a milyen a székely és bátran kimerjük mondani, hogy azok az urak, kik akár fent Budapesten, akár Csiktól távol a csiki székelységben csak nyugdózó-mozgó embereket látnak, kik adófizetésre jók, de nem tartják őket vagyonosodásra alkalmasnak, azok lehetnek különben kitűnő finánczok, vagy jó beamterek, de nem nagy látókörű magyar politikusok.

Elítélendőnek tartjuk tehát mindazokat, kik a székely földön a vár közönyösségük által, akár rozszakarattal folytán közvetve, vagy egyenesen is közreműködnek ahhoz, hogy e megyében minden vállalkozásnál, minden intézménynél ne a csiki embert illesse meg az elsőség, hanem azt az idegent, ki több pénzt ígér meghorotváltásunk reményében. Elég volt idáig nézni azt, hogy míg a helybéli ember Pontiusból Pilátusig szalad, hogy valamit elérjen, addig az idegen korcsmáros, szatócs, iparos valami bájvessző segítségével kigunyol törvényt, hatóságot, s azt teszi, a mit ő akar. Vagy kérjük, hogy minő állapot az, a melyet a megyében a fogyasztási adók bérlői teremtettek? Hiszen ezek formális kartell kötöttek azon cél elérése végett, hogy a nagy fogyasztóközönség csak azt a lőrét igya meg, a melyet ők árusítanak korcsmáikban. Nincsen itt semmi verseny, a mint a törvény megengedné, nem har-

czol itt a jobb a jóval, hanem egyszerűen orosz módra megállapítják ukáiban a szesznek, a pálinkának az árát és a ki nem tartja magát ahhoz, az birságolásba fizeti évi összes keresményét. Vagy kérjük, van e olyan praktikus ember, ki elhinné, hogy a megyében el van törölve a kizárólagos italmérési jog? Hiszen a törvényben ez ki van mondva, de a gyakorlati életben e gyűlölt intézmény tovább virágozik fényesen, nekünk, csikiaknak nagy nyomoruságunkra. Mert hát paradoxon, de mégis úgy van, hogy a háromszéki szeszgyárosok, a fogyasztási adók bérlői, a brassói szász Zell és társai úgy megköltötték egymást, hogy privát ember vagy vállalat pénzért sem kap szeszt, hacsak ezen modern adóbehajtók engedélyt nem adnak rá.

Nem tudjuk, hogy a pénzügyi kormányzat feje Budán ismeri-e ezen állapotokat, de azt érezzük mindnyáján, hogy a pénzügyigazgatóság roppant rossz szemüvegen át nézi a dolgokat. Ne hagyjuk szó nélkül az ilyen kiaknázatásunkat, s szólítsuk fel magát a törvényhatóságot, hogy legközelebbi gyűlésén tárja fel a pénzügyminiszter előtt a tiszta valóságot, s igyekezzék segíteni bajunkon még a folyó évben is, de a jövőre mindenesetre. Nem törvényellenes, nem új, a mit kérünk, hanem csak olyan, a mit más megyék is megtettek; s bizony a mai világ olyan, hogy a ki nem kopogtat, nem hallatja a szavát, azon keresztül átcsapnak a hullámok és akkor ép bőrrel nehezen szabadul meg a csiki ember.

Éppen ezért Csikvármegye gazdasági életének ezen átalakulási éveiben vigyázni kell erősen arra, hogy a kormányzás gyep-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A szentdomokosi székely pásztor.

Elbeszélés.

Írta: Vértess Lajos.

(Folyt. és vége)

Ez a Nagy Kristály András egyik öreg apám volt. A kik fejedelem gyilkosságát hagynak hátra, az unokák megszokták tagadni a vérrokonságot. Én nem tagadom meg, mert ha ő az emberek szemében a fejedelem gyilkosa is; az én szememben ártatlan s ilyennek kell lennie az igaz történelmi könyvekben is.

A valódi gyilkos Ördög Balázs volt, ki miután árulásért az oláh vajdától ajándékot nem kapott, sőt majdnem fejébe került, asszal töltötte meg a falut s a környéket, hogy Kristály András a gyilkos s így maradt fenn mind e mai napig az emberek száján.

De megmaradt rokonságunkban a tiszta lelkiismeret, mert nagyapáink hátra hagyták az unokáknak, s mi a könnyes szemeknek, remegő ajkakkal éppen úgy hittünk, mint a szentírásnak; mert azok az unokák előtt csalfa játékot nem tudtak űzni.

Egyedül a Súlyom eb őszülője volt hibás, ez is talán inkább a gazdája iránti szeretet, mint áruló természetű miatt.

Ennek ekképpen szól a története. Báthory Endre kardinális vette át Zsigmondtól a fejedelm-

séget. Erdélyhonra azonban Mihály oláh vajda is áhítozott, a kinél szőszegőbb és furfangosabb ember nem volt. 1599-et irtak. Az égen egy nagy üstökös jelent meg. Fényes sugárból egy rettentő kardot vont maga után, mely hegyével majdnem a földet szurta. A veszedelem nem is késett. Csatazaj töltötte be egész Erdélyt. Október 28-ika szép őszi nap volt, a harcászok Szeben mellett üdözlék a hajnal husadását, melynek alkonyát sokan nem láthatták meg. A kardinális fejedelem és Mihály vajda hadai elkeseredett harcot vívtak. Az egyik félen az igazság és honszeretet, a másik félen a ravaszság és a bosszu. A bosszusok a székelyek voltak, kik a Báthory fejedelmeket ősi székely szabadságuk elvesztése miatt gyűlölték, s a vajda sok mézes-mázos ígérgetések által a csiki, gyergyói, udvarhelyi székely atyafikat maga táborába edesgette. Testvér gázolt testvér vérében. A kardinális Kornis Gáspárra, farkasra a bárányt, bizta seregét, ki midőn a diadal a kezében volt, árulónak lett s magát az ellen-ség kezébe játszotta. A csata napja véresen áldozott le, utánna sötétség lett, hogy eltakarja Erdély földjét s a székelyek bűnét. A fejedelem futott. Az oláhok iszonyu irtó háborút kezdték a magyarok ellen; a köznép a nemességet rabolta, ölte. Az Urnak szörnyű büntetése volt a hűtlenségért rajtok, jajszóval jártak alá s fel s úgy kiáltották: „Jaj nekünk, a miért vétkezünk!”

A menekülő fejedelem Szent-Domokos határába érkezett kiadott hü kisérővel, úgy látszott, a gyi-

meszi-szoroson át akart Lengyelország felé menni. Utjuk jó részét megtették, még csak a határszéli hegyháton kellett volna áthatolniuk. De itt várt a haláltusa rájuk. Mihály vajda a csiki székelyeket, kik a szentpáli csata s a Székely-bánya vár miatt a Báthory-név iránt gyűlölettel voltak, ígéretekkel felbujtogatta s felbélte a fejedelem kézrekerítésére, kik az utakat és ösvényeket elhíllották. Vezetőjük Balázs Mihály, vagyis Ördög Balázs volt.

A mint a menekülők Pásztorbük havasra jutottak, a bosszu és jutalomvágytól lihegő üldözők rajok rohantak, s habár vitézül védtek magukat, a tulnyomó sokaság nagyobb részét levagdalta. Embertelen üldöklés, valóságos embervadászat volt ez; mert a menekülők, kik lovaikról leugrálva, az erdő bozotjai közé bujdosáltak, a helylyel ismerős üldözőknek könnyű volt őket kézrekeríteni s lekaszabolni.

A fejedelem alkonyat táján az én András öregapám tanyájához érkezett harmadmagával, kik közül az egyik nemes ur erősen vérzett sebeiből s őt galnyakkal elrejtették; a ki később öregapám segítségével meg is menekült, a nemes urnak Fekete István volt a neve.

Miután az üldözők zaja már hallatszott, az öreg pásztor elrejté a fejedelmet s vele levő társát egy szakadékba, a hol nem is akadtak volna rajjuk, ha a pásztorkutya véletlenül áruló nem lesz.

Az üldözők nem sokára az öreg kunyhóháza támadtak, befeszítették azt, őt magát pedig kegyet-

lő ki ne essenek kezeinkből. A székelyföldnek a székelyek részére való megmentése érdekében első kötelességünk az összetartás. Nekünk minden idegen bevándorlóval szemben állást kell foglalni. Meg kell mindenivel értetni, hogy mi magunk is meg tudunk élni, s nem hagyjuk magunkat felhasználatni azon jövevények által, kik eddig semmit sem tettek a székelység érdekében, kik nem szenvedtek együtt velünk, s most mégis együtt akarnak velünk és asztalunkról lakmározni.

Ezt tartjuk szem előtt úgy a gazdasági, mint a társadalmi, de sőt a politikai téren is. Mert nem szabad elfeledni, hogy az az idegen politikus, ki bármily ígéret is hirdessen, nem közüllünk való, az nem ismeri sem bajainkat, sem óhajainkat, s azután indulva, könnyen mocsárba jutunk.

Üdvös mozgalom.

Közállapotainkra nagyon rá fér egy-egy üdvös mozgalom. A betegségnek, gyengülésnek jeleivel találkozunk közgazdaságunk minden tagozatában. Itt is, ott is saigó seb, mely várja a balszámot.

Régi és veszedelmes baj sanyargatja a kisipart, mely a mai rendszerben semmi védelmet nem talál; sőt oly irányzat lett uralkodóvá, mely hazai kisiparunkat, a nemzet testében e különben is gyengén lüktető erecskét, vegképpen elnyomhatja, s a nagyobb áldozatokkal s nagyobbberő megfizetésekkel kivívott újabb alkotásokat csirájában megsemmisítheti.

Baljoslattel szemlélhetjük a fokozatosan erősödő legtávolabbi vidékeken is veszedelmes ellenfél teremtettek a kisiparnak. A külföldi nagy ipari vállalatok hatalmas eszközeikkel behálózák az egész országot, melyek mellett iparunk megzomosodása majdnem lehetetlenné van léve.

Frappáns bizonyítéka ennek az az utánzás, melylyel a külföldi gyárak vidékeink különleges iparcikkjeit el sajátították. A csehországi szövőgyárak a sepsiszentgyörgyi székely szövőgyár eredeti szötteseit utánozzák s olcsóbban hozzák forgalomba; mert gyengébb minőségben állítják elő. Sőt azt is lehet látni, hogy a székely szötteket is készülik, s így még azokat a krajczárokat is elvonják, melyek eddig a székely asszonyok keresetét tették.

A kisiparnak minden ága állandóan szemben találja magát a gyári cikkekkel; a mint a műhely előállít, ugyanaz ott mutogatja magát a legkisebb falu üzletének kirakatában is. Az intelligens

osztályt s a népet oda terelik, hogy a szükségletét a kereskedelem útján, idegen iparcikkekből fedezze. Ily körülmények között mi módon fog boldogulni, vagy megélni a kisiparos? Holott ezek is élni akarnak s ki tagadja meg tőlük az élethez való jogukat?

A bajnak a közös vámterületen kívül is sokféle oka van. Iparosaink reá mutatnak arra, hogy a gyárak fensőbbisége velök szemben nagyon is elhatalmasodott s ez azért van, mert azokat segítik, támogatják, tőlük pedig a gondoskodás elfordítja arcát. Oly kedvezések mellett, a minőkben a gyárak részesülnek, u. m. adómentesség, olcsó hitel, olcsó tarifák, ők is boldogulhatnak.

Tény, hogy a hazai gyárak a nemzet életében jelentékeny helyet foglalnak el; emelik a vagyoni erőt, visszaszorítják az idegen gyártmányok áramlatát, de az is tény, hogy a kisiparosok szerepét sem kicsinyelhetjük s ha termelésük nem is olyan tömeges, mint a gyáraké, nemzeti és társadalmi szempontból ez utóbbiak mellé helyezhetjük őket is; mert egy országnak, különösen hazánknak, nagy szüksége van a munkás, kevéssel beelégedő s független, önálló iparos osztályra. S ha ehhez vesszük még azt is, hogy ezen osztály hatalmas gátat tudna emelni a szocializmus ellen, akkor az ő sorsa, boldogulása az ő jövője minden józan politikus előtt megszivleendő.

Azért a kisipar jövőjének kérdése nem először került szóba most azon a gyűlésen, melyet a kereskedelemügyi miniszter a legutóbbi időben összehívott, hanem már mintegy 30 év óta sokszor és sokat foglalkoztak vele; de valljuk meg, annyira siker nélkül, hogy még a hanyatlásától sem tudták visszatartani.

Még most is emlékezhetünk azon élénk mozgalomra, melyet iparosaink a 80-as években megkezdtek. Ennek eredménye lett az 1884. évi ipartörvény, mely azonban nem tudta orvosolni a bajokat s annál kevésbé teremtett biztos alapot a fejlődésre.

A mostani válságos helyzetben csak örömmel üdvözölhetjük a kereskedelmi miniszter komoly akaratra valló kezdeményezését, s meg vagyunk győződve, hogy a tovább folytatandó akciónak csak első lépése volt azon gyűlés, melyen az iparosság bajait vették beható tárgyalás alá.

Mint olvashattuk, azon az értekezleten a keresk. miniszteren kívül, több magasabb állású kormányfőru, a közgazdaságnak kiváló kapacitásai, a szövőkezetek központi intézetének s a budapesti takarékpénztárnak képviselői vettek részt, mind olyanok tehát, kik széles látókörüknel fogva ismerhetik az állapotokat.

Az értekezlet legfőbb tennivalónak tartja a kisiparosok hitelviszonyainak rendezését s az anyag beszerző szövetkezetek létesítését.

A cél tehát az, hogy az iparos állami segítség és támogatás mellett olcsó hitelhez juthasson, továbbá, hogy az eddigienél olcsóbban szerezhesse be az anyagot.

Ugyde az iparosokban legyen meg a jó termő talaja a bekövetkezendő üdvös alkotásoknak. Értsek meg jól a saját érdekeiket s az ipartestületekben, tehát saját körükben mutatkozó egymásiránti bizalmatlanság, közömbösség, viszálykodás a jó ügynek ne legyenek a megakasztói. Mert tudnunk kell, hogy sanyaru helyzetüknek okai nemcsak külső, hanem belső körülményekben is rejlenek. A siker pedig úgy az egyiknek, mint a másiknak eltávolítását megköveteli.

Az ut tehát ki van jelölve, csak az a kérdés, hogy még lesz-e az erőf kitarítás fönt és alant a nagy, de üdvös munkához.

A sikert mi annál jobban kívánjuk s ezen üdvös mozgalmat annál nagyobb örömmel fogadjuk; mert erre különösen a székelyföldi iparosnak van legnagyobb szüksége.

Az állami istápolást az iparosok is megérdemlik és ha jutnak milliók a gyári vállalatoknak, jussanak bár ezerek a küzdő, vergődő kisiparosoknak, a kik szintén hasznos tagjai az országnak s összességükben lehetnek oly nemzeti tényezők s többségükben vannak oly jó hazafiak, mint bárki más.

Az első szabványos nyomtávu vonalat Csikvármegyében.

Éveken át huzódó vajadás után, végre teljesül régi vágyunk, — megyénk a viláfgalommal jön kapcsolatba!

A sepsi szentgyörgy-csikszeredai vonat építési munkálatai ugyanis már oly előrehaladt stádiumban vannak, hogy f. hó 5 én az első vonat átléphette megyénk határát, az építési program szerint pedig f. hó 15 én megyénk első állomásába a vadregényes fekvésű Tuszádfürdőbe fog lerobogni és augusztás hó végén valószínűleg megyénk székhelyén Csik-Szeredán fogjuk üdvözölhetni.

Tíz havi nehéz, komoly munka után jutott ily állapotba e vonal, a melynek építése sok-sok akadály mellett, a mérnöki tudomány minden vívmányának felhasználásával haladhatott csak ily gyorsan a kiküldött mérnökök páratlan buzgalma és kitartása mellett, élükön Weldin Vilmos m. kir. államvasuti felügyelő urral és Braun Gyula mérnök-vállalkozóval.

E vonal mentén épül 9 állomás, és pedig: Sepsiszentgyörgy, Bodok, Málnásfürdő, Bükkszád Tuszádfürdő, Tuszád, Szentsimon, Szentkirály és Csik-Szereda. Ezek közül „Tuszádfürdő” állomás abnormális stílusban alkalmazkodva a vidék szépségéhez és regényes voltaához.

A vonal 6 szor szeli át az Olt folyót 30—36 m. hosszú vasszerkezetű hidakkal, ezeken kívül épült még 180 drb 1—2—10 mtr nyílású átvezető és hid, melyek közt 22 drb vasszerkezettel van ellátva.

A földmozgósítás 1.200.000 (1 millió kétszáz-ezer) m³ kőfal biztosítással, mert majdnem 50/100 a vonalhossznak volt az Olt árvize ellen biztosítandó.

Több helyen az Olt folyó teljes áthelyezésével volt csak lehetséges a szűk völgyön áthaladás, e helyeken a vállalat nagy gőzkotrógépeket alkalmazott a meder kiképzésére.

Tavasz óta, a mikor a tulajdonképeni munkaidő beállott, átlag naponta 5000 munkás volt foglalkoztatva, a mely létaszám tetemes százalékát Háromszék és Csikvármegyék lakossága szolgáltatja. Csak bizonyos szakképzettséget megkívánó munkáknál, mint a milyenek a sziklabevágások, a hol a robbantó szerekkel való bánás egy bizonyos gyakorlottságot igényel és általában a közmunkáknál kellett idegen, többnyire olasz és horvát munkásokat importálni.

Ezen és a megyénkben még épülő vonallal hatalmas eszköz adatik kezünkbe, hogy őstermelésünket virágzóvá, iparunkat és kereskedelmünket fejlettebbé tegyük, rajtunk áll, hogy ezen eszköz és a „Székely nép” szorgalma és élelmessége mellett egy újabb, boldog „ezer év”-et alapítsunk.

lenül megkötözték vallatták; de egyetlen szót sem tudtak kivenni belőle.

A kutya látva gazdája veszedelmét, fájdalomában nyílt, ugatott, majd a kizsókát megtámadta s harapdálta, majd hizelegve a vezetőhöz simult, mintha mondani akarta volna, hogy mindent felfed, csak hagyják meg gazdája életét.

Ördög Balázsnak ekkor az az átkozott gondolata támadt, hogy a kutyát kezdte vallatni. Megeztározatta s úgy beszélt hozzá, mintha nem is páras állat lett volna. M ndogatta neki, hogy gazdájának semmi bántódása nem lesz, csak vezesse őt abba az irányba, merre a fejedelem ment. A kutya megértett mindent s a fejtek felé tartott. Az öreg kiáltani akart, de betömték száját.

A kutya elírulta a menekülők rejtékhelyét s ott először a neves urat vágta le, aztán ráukadva a fejedelemre, megrohanták, a ki kivont karddal fogadta a támadást. Ördög Baláza férközött hozzá legközelebb s baltájával homlokra találta a szerencsétlen fejedelmet, ki eszméletlenül terült el. Levágták fejét s a vajda elé vitték, fő látásán a vajda febsége könnyekbe fakadt s azt mondta férjének, a mi vele megtörtént, veled is megtörténhetik, s jóslata nem sok i ő mulva beteljesedett.

gyilkosok üres kézzel jöttek haza s csuf végük lett. Nappal az emberek, éjjel az ördögök gyötörték. De maga a székelység is bünhődött a rosszak gonoszán: lért, 100 évig tartó átkokkal sújtotta a szentegyház feje. Isten büntetése is meglátott: a vidéken 100 évig a határon csupán kór

termett, a gyilkosság évfordulóján vér bugyogott a földből, a megöletése helyén felállított kereszt kihajlott.

Az öreg Kristályt sirba döntötte a bu. Ördög Baláza az árulás bűnét reá kente s ha Isten meg nem szánja s magához nem szólítja, a feldühödött lakosság miatt neki is csuf vége lett volna. Fiai titokban temették el.

Halálos ágyán fiainak szokogva beszélt el az eseményt s lelkökre kötötte, hogy az ő ártatlanságát mondják el az unokáknak is. De hogy az áruló eb bünhődjék, meghagyta fiainak, hogy tartsák febn a fájátját, ne vesszen ki még a késő unokák házából se. Árulásának büntetéséből pedig örök időkre szólóan október utolsó napján, a fejedelem halálának évfordulóján, este 9 órakor minden fia és az unokák is verjék meg o fajzából nevelt kutyáikat.

Enek eddig hűségesen eleget tettünk. A régi Kristály ivadékából csak én vagyok és Solyom is csak magára maradt. Julcsa a házukhoz kérte, most már ő kell a büntetést reá mérje.

A menyasszony magához szólítá Solyomot, megsimogató s az örömnapp emlékére feloldozta a büntetés alól, mert hogy az ifju Virágból és belőle boldog pár lehetett, a hű Solyomnak köszönhető, melylyel az ősrégi Solyom bűnét teljesen jóvá tette.

E kis történetet még fiatal koromban hallottam, emlékeim közül egy jó időre el is mosódott; egy újabb kirándulásom arra a tájra azonban felelevenített mégpedig oly erővel, hogy lekeltett iruom.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Csik-Sz.-simoni Endes Miklós brassói törvényszéki aljegyzőt a gyulafehérvári törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Konez Albert kézilvársárhelyi és Csik-Sz.-mártoni Bocskor Kálmán beszercezi kir. alügyészeket az igazságügyminiszter kölcsönösen áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Mórík Károly dévai pénzügyi tisztviselő közlebről jegyezte el Csik-tusnádi Élthes Zsigmond táblabírói címmel és jelleggel felruházott csik-szeredai kir. törvényszéki bíró kedves és bájos leányát, Ilonát. A szerencse és boldogság kísérje frigyüket.

— **Értékes ajándék a vármegye részére.** Csik-csekefalvi Fodor Róza kisasszony meghálalando megyéjének a festőművészet elsajátítására nyújtott anyagi támogatását, a vármegyebiztanács-közi nagyterme részére díjtanul megfestette a díszes aranyozott keretbe foglalva a napokban küldötte le Budapestiől Ő Felsége a magyar király legújabb életnagyságu képét. A művészi, kivitelű festmény a vármegye házában díszére, a készítőnek pedig dícséretére fog szolgálni.

— **Halálozások.** Galanthai Galgóczi Tivadar a nagyzebeni cs. és kir. 12. hadtestparancsnoka, a 13. huszárezred tulajdonosa, tábornok, folyó hó 4-én Nagyszébenben, 63 éves korában, hosszabb nehézséges betegség után elhalálozott. — Csik-szímártóni Bocskor István ottani kir. aljárás bíró folyó hó 5-én hirtelen bekövetkezett betegség folytán 35 éves korában elhalálozott, a mi özv. édes anyja és testvéreinek mély bánatot, bánatát és tisztviselői körében pedig élénk részvétet okozott. Temetése Csik-Sz.-Mártonon a róm. kath. szertartás szerint folyó hó 7-én történt meg nagy részvét mellett. A korán elhunyt bíró iránt táplált őszinte szeretet és kollégialis barátság kifolyása volt egy részről az, hogy a végzettség megadásánál a vármegyei összes hatóságok a főispántól kezdve le egészen a legkisebb hivatalnokig képviselve voltak, s más részről az, hogy az elhaltnak egyik kebelbarátja és bírótársa Gergely Andor kir. albíró egész a könnyezésig megható szép gyászbeszéddel bucsúztatta el az oly váratlanul, élete legszebb szakában elhalt albirót. — Székely Endre Káson-alesiki főszolgabíró és nejét sulyos csapás érte. Elvesztették kedves, szeretett, jó leányukat Margitot, kit szerető karjaik közül folyó hó 11-én, négy napi sulyos szenvedés után váratlanul ragadt ki a kéréhelhetlen halál. A megtört szívu szülők és testvérek mellett megmérhetlen fájdalommal áll Nyíri Dénes m. kir. erdőgyakornok is a drága balott ravatalánál, hogy bucsút vegyen a legdrágábbtól, kivel alig három héttel ezelt váltott jegyet, s kinek halálával boldogságát veszítette. Temetése f. hó 12-én d. u. 4 órakor lesz Csik-Szentimréu. — Isten adjon vigasztalást a nehezen sujtott családnak, a kedves halottnak pedig — kit általános, igaz részvét kísér örök nyugalomra — legyen áldott emléke!

— **A csikszentgyörgyi olvasókör által** e hó 15-ére tervezett mulatság 16-án fog megtartani, mit ez uton hozunk a közönség tudomására.

— **A vadásztársaság** folyó hó 15-én a csikszeredai vadász-évad megnyitása alkalmából a szokásos táncmulatságát a csikszögödi fűrdőn délután 4 órától kezdődőleg megtartja, a melyre ugy a helybeli, mint a vidéki intelligens közönséget szívesen látja a rendezőség.

— **Szini tudósításunk** a sürgős közlemények zsúfoltsága miatt a jövő számban jelenik meg.

— **Egy amerikai Erdélyben.** Érdekes vendég érkezik f. hó 16-án Csik-Szerdába. Dr. Chester Ferencz amerikai egyetemi h. tanár, ki jelenleg Kolozsvárt tartózkodik Kovács János unitárius főiskolai tanárnál. Dr. Chester a camridgeni egyetemén tanár, s ránk nézve annyival is inkább szívesen fogadott vendég, mivel a magyar nyelv tanulmányozása végett küldötte az egyetem Magyarországra. Dr. Chester Erdély nevezetességeit már nagy részben megkintette, mindenütt meleg fogadtatásban részesült, s a Székelyföld is büszke lehet az ő látogatására. A fiatal, alig 27 éves tudós tizenkét nyelvet beszél.

— **Választási mozgalmak Gyergyóban.** A közelgő képviselő választások már előre vetik hullámaikat, melyek most még csendesen mozognak, de ugy látszik, annak idején zajlani fognak. A választási mozgalmat Gyergyóban először is Ugron Gábor levelei indították meg, melyekben, többeket felszólít a neki adandó információkra, a zászló kibontására a párt szervezésére. A neki küldött információkban azonban vérmes remények nincsenek s ezek a gyergyói szikulusok elvéről, politikai azavak hibetőségéről nem igen beszélgetnek szótlanok;

mert azt írják a vezérnek, hogy ha Gyergyót meg akarja hódítani, mint a hadjáratokhoz, három dolog szükséges. 1. a pénz, 2. a pénz, 3-szor is pénz. Ha ez lesz, akkor habürü, vagyis párt is lesz. Ugron Gábor levelei után a néppárti mozgalom is megindult. Molnár J. komáromi apát-plebános, mint a néppárti iroda főnöke f. hó 5-én Csik-Szeredában tartott a fel- és alesiki papsággal előleges értekezletet, honnan Gyergyó-Szt-Miklóstra jött; más nap 6-án misét tartottak, mely után értekezletre gyűltek. A tanácskozás most egyelőre csakis a lelkészek körében folyt, kiket az apát felszólított, hogy indítsanak a községekben nagyobb mozgalmakat s szervez. zék minél előbb a pártot, működésükben legyenek segítségükre a felekezeti tunitók is. A jelen volt lelkészek az apátnak kötelező ígéretet tettek, hogy tőlük telhetőleg eleget tesznek a felhívásnak. Erkölyi és anyagi támogatás kilátásba tétetett. A szabadelvű pártnál még okív lépést nem tettek, de már egymás közt beszélgetik s tárgyalgatják a helyzetet, s hogy nemsokára ez is hozzá fog a munkához, a tapasztalt mozgalmak után gondolni lehet; mert a pozíciójukat, melyben oly régóta uralkodnak, bizonyára nem fogják küzdelem nélkül feladni.

— **Borszákon** aug. 1-én a róm. kath. templom javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendeztek. A hangversenyen közreműködtek Benndikty Alexandrine urhölgy remek zongorajátékával, Urmánczy Lenke és Teleszky Miczi urhölgyek rendkívül hatásosan adták elő a „Rachel siralma“ ez. melodramát, dr. Kapleó Ferencz ur Arany Jánostól tartott felolvasást, s elszavalta „Tengeri hántás“ át, majd pedig dr. Kovács Pálné urhölgy, dr. Bardócz Gyula és dr. Klein Gyula urak érekeltek a közönség zajos tetszése közt magyar népdalokat, s régi kuruczdalokat, melyeket Teleszky Miczi urhölgy igen díszesen kísért zongorán. A hangversenyt tánckövető, mely kedélyes, vidám hangulatban reggelizt tartott. A jótékony célra való tekintettel felülfizettek a következők: Both Ferencz 2 fítot, Teleszky Ferencz 5 fítot, N. N. 10 fítot, dr. Wettstein 5 fítot, Urmánczy István 2 fítot, dr. Drottler B. 50 krt, Botschár Tódor 1 fítot, dr. Kadobó Ferencz 1 fítot, Szentgyörgyiné 4 fítot, N. N. 2 fítot, Zonda Vince 1 fítot, özv. Megyessy L-né 10 fítot, X. Y. 2 fítot, id. Éltes Albert 2 fítot, dr. Kovács Pál 2 fítot, Návay Bogdán 1 fítot, Karátsony Márton 4 fítot, Görög Joáchim 4 fítot, Bulig József 2 fítot, Fejér Gerő 2 fítot, dr. Vuskitt 2 fítot, Csibi András 50 krt, Dobay Ferencz 1 fítot, Sándor József 50 krt, Hackel Ignaczné 1 fítot, dr. Steinfeld 1 fítot, Weillich István 2 fítot, dr. Kazár János 1 fítot, Szentpétery János 2 fítot, Csiky Gyula 50 krt, özv. Urmánczy Jánosné 20 fítot, Gyárfás Lászlóné 3 fítot, br. Kemény Dénes 2 fítot.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** Múlt hó 30-án az Oit folyó mellett, alesik felől sebesen feljövő kutya a réti legelőn lévő tehéncsordának tartott, s gyorsan, mielőtt megakadályozható lett volna, öt darab tehenet mart meg, mely kutya a pásztorok által legott le is lövettet. A lelőtt kutya veszettnek constatáltván, a megmart állatok zár alá helyeztettek.

— **A gyergyószentmiklosi dalegylet mulatsága.** Ezen egylet vezetősége azt is feladatának tartja, hogy koncertek, estélyek s más élvezetes mulatságok által az egylet keblében ébren tartsa az életrealóságot s a tagokban erősítse az együttértséget s az egylet iránti szeretetet. Most f. hó másodikán is az „Alsó Nyír“ nevű szép kiránduló helyen különféle érdekes látványosságokkal, énekkel, díjazott verseny játékokkal és táncszal egybekötött zártkörű „erdei mulatság“-ot rendezett. Az idő kedvezett a mulatóknak, kiknek egyrésze zászlóval s zenével már reggel kiment a mulatság színhelyére; a többi része pedig d. u. csatlakozott a szabadban ekkor már jókedvűen vigadókhoz. A rendezőség változatos és mulatságos programról gondoskodott, melyvel biztosította a mulatság sikerét. A programot a dalegylet éneke nyitotta meg, mely után következett a Ballon Captió Godard felbocsátása, akadály futás versenydíjjal, cseledobás, Robinetti és Sanyaró Vendel, Succ, a híres koplaló étvágya, zsákban futás, czéllövés, képtalány, lapdalóvés, Groom-léggömb felbocsátása mindannyi versenydíjjal. Ezek után tánczra perült a fiatalok s a zene s a madarak énekének rythmusára vígan járta a szabadban. A leáldozott nap már rég elbucszott tőlük, mikor a mulatók dal és zeneszó mellett visszavonultak D udynk Rudolf kertbelyiségébe, hol a sikerült és népes mulatságot egészen reggelig folytatták.

— **A közönség figyelmébe.** Gyergyó-Sz.-Miklósról arról értesítenek bennünket, hogy ott, mint „nyiltterünk“ hirdetésében is olvassátok, Tiltscher J. dr. kitűnő tehetségű és kiválóan törekvő orvos fogászati műtermet nyitott. Mint a levél beküldője írja, ő maga személyes tapasztalataival győződött meg Tiltscher J. dr. kiváló speciális szakképességéről, valamint műtermének nagyszerű berendezéséről, mely bizonyoságot tesz arról, hogy mindazt teljesen elsajátította, s kitű-

nően alkalmazza, a mit e speciális tudomány előhaladása felmutathat. Gyergyó vidéke a fogorvoslás és műfogászat tekintetében eddig az átutazó speciálistákra volt utalva, a kik munkájukat drágán fizették meg, s altávózásuk után a hiányokat nem reparálhatták. Ő mint állandó fogorvos, teljes felelősséggel végezi munkáját és saját jó hírneve érdekében is tökéletességre törekszik. Készít mindennemű műfogat és fogsorokat, arany foglatban, kaucsuk lemezeset, mely oly könnyű, mint a papíros; továbbá készit arany-, ezüst- és üveg tömést, s mindezt oly tökéletes tudományos képességgel, hogy műfogait valódiaknak tekintti mindenki, még az is a ki használja, annyira czélszerűek és finom kivitelűek. Az árak pedig oly mérsékelték, sőt csekélyek, hogy a szegényeknek is módjukban lehet bajukon segíteni. A közönség érdekének szolgálunk tehát, midőn felhívjuk a figyelmet Tiltscher J. dr. fogászati műtermére, mely Gyergyó-Sz.-Miklóson, özv. Ferenczy Györgyné házában van berendezve.

— **KELETI J. cs. és kir. sz. hírneves sérvkötő speciálista gyári czégtől Budapest, IV., Koronaherczeg utca 17. sz.** azon értesítést vetük, miszerint nevezett czég fő levele gondoskodott az iránt, hogy a budapesti czévedés kiállítás alkalmával számos vevői által előreláthatólag tömegesen történendő megrendelésnek is szokot pontossággal és a megrendők legújabb megjelölésére megfelelőhessen. — E czégtől fent czég Budapest, IV., Hósty-utca 17. (Károly lakta a 10.) műhelyében munka személyzetét közzétette, mely minben idejét a személyes utasítására és márték színt megrendelő cikkekre fordítja. Nevezett czég készíttel mek hívja a t. közönséget ezen gyári műhelyének megtekintésére hol minen megrendelő személyesen meggyőződhetik a számára készített két vagy több lelkismeretes, pontos és mekért kivitelű, különös gondalal és elismert mű értéke készülnék itt a legújabb szerkezetű testgyógyászati készülékek, Hessing rendszerű miderék és más orthopaediai fűzők, nyújtó és jégpáczok, málábak és müleges kezek (amputáltaknak) valamint minden e szakmába vágó orvos sebész csekk árak, villany gépek stb. Amdezen saját gyártmányu készütlékek, kötszerek és gépeknek mintái a legnagyobb választékban megtekinthetők e különö kiállításban IV. csoport közegezéségi pavillon Együttal a t. közönség figyelmébe ajánljuk nevezett czégnek e napokon megjelent milleniumi nagy képes árjegyzőket, mely nagyszerű kiállítás, de különösen tartalombús és szaktudatos összeállítás által a szakavatott körökben zárt méltó felhívtséget kelt és melyet a czég ingyen, bármintve és bármintve küldi bárkinek a ki azt megkéri. Ugyanott megrendelő a czég főnöke KELETI LEO ur által írt: „A sérvkötéskészítő gyógyítás“ stb. című értekezlet, mely sérvben szenvedőknek igen czél-szerű és méltó aló felvilágosítást nyújt. Vagyonnalnak részletfeszítésre telebetve megrendeléseket Ismetelődésnek lehető legnagyobb kedvezmény. Üzleti elv: Szigoru pontos kiszolgálás, legjutányosabb árak. 11 13

Szerkesztői üzenetek.

Hogyan kerültek a rsidók Magyarországra? Kár volt e kérdést olyan szép kaligrafával megírni; mert a beküldött mese alapján is alig hinné el valaki, hogy bekötött zsákban kerültek volna ide a komák. Inkább a kérdés megfordított oldalával tessék foglalkozni, hátha idövel valami jó övszert találhatna ki.

Az „Ezrodévi Hymnus“ valamint a „Népdalok“ nem közölhetők. A nagy problémák megoldása és a versek írása helyett, inkább próbáljon valami aktuális dologról írni, mert tehetség mutatkozik soráiból. Versekkal ne rontsa termetét.

NYILTTÉR*)

Értesítés.
Van szerencsém értesíteni Csikmegye közönségét, miszerint Gyergyó-Szentmiklósön állandó

fogorvosi műtermet

rendeztem be.
Készíték műfogakat és fogsorokat inylemezzel vagy inylemez nélkül és elvállalok bármely, a fogászat körébe tartozó munkálatot.

Lakásom: özv. Ferenczy Györgyné házában.

Rendelek és felvételeket elfogadok minden szombatban d. e. 9 órától d. u. 5-ig.

dr. Tiltscher Jenő,
1-5 fogorvos, speciálista

Válasz.

A „Csiki Lapok“ idej 32-ik számában csikszentmártóni Keresztes Venczel tanító ur Nyilttéri cikkére.

Keresztes ur fentirt lapban reám vonatkozó cikkével azon szerencsés helyzetbe hozott, hogy ezen az általa kezdett uton behízonnyithatom azt, miszerint a csikszentmártón csekefalvi olvasókör helyiségében nevezett olvasókör választmányja folyó év július hó 8-án tartott ülésében jkvileg kimondotta, hogy Keresztes ur eljárása az alapszabályokba ütközik, — „helytelen.“

Ezen határozatot annak idejéi e helyen közölni fogom.

*) E szót alatt megjelentekrt semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

A mennyiben Keresztes ur cikkében személynemre vonatkozólag sértő kifejezések vannak, arra vonatkozólag csak annyit, hogy miután Keresztes urtól bizonyos elintézetlen dolgai miatt más uton elégtételt nem nyerhetek, ügyvédemet meghatalmaztam, az ügynek a sajtóbírósa előtt való tisztázására, s egyben kijelentem, hogy annak lejártáig Keresztes urhoz több szavam nincs.

Csik-Szentmárton 1896. augusztus 9.
Magyari Károly.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BOCSKOR BÉLA.
FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:
VÉRTES LAJOS.
KIADÓ- és LAPTULAJDONOS:
GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Sz. 189—1896.

Árlejtési hirdetmény.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága 1896. május 28-án tartott közgyűlésében 4825/96. ai. és 173. jkvi sz. a. hozott határozatával Zsedánpaták községben 2230 frt 64 kr költségeloiránzzal, erdői lakás és melléképületek építését engedélyezvén, annak biztosítására ezennel 1896. aug. 14-én d. u. 3 órákor Tölgyesben, a kezelőhivatal irodájában megtartandó versenytárgyalást hirdetek, s ahhoz versenyezni szándékozókat azzal hívom meg, hogy a terv, költségvetés, előmért, műszaki leírás s az árlejtésre vonatkozó közelebbi feltételek nevezett hivatalnál, a hivatalos órák alatt bekinthetők.

Gy.-Szentmiklós, 1896. aug. 1.
Csikmegye havasi javai igazgatósága:
Lázár Menyhért,
igazgató.

1—1

Szám 386—1896. á.

Hirdetmény.

A közigazgatási bizottság az 1896. évi július hó 20-án kelt 557. számú határozatával a kézdívásárhely-szentkirályi törv. 26—32 km. szakaszán lévő 13, 17, 19, 20, 21, 22, 25. sz. hidak újrapépítését a kapcsolatos utszabályozással 12014 frt 15 összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásáról az 1896. évi augusztus hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára a Csikmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5% nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, raponkiint megtekinthetők.

Kelt Cs.-Szeredán, 1896. évi aug. hó 9-én.
Csikmegyei m. kir. építészeti hivatal.

Sz. 4002—896.

2—3

ki.

Árverési hirdetmény.

Csik-Madaras község közbirtokosságának tulajdonába átment s Csik-Madaras II-ik határ-részében fekvő „Aszó” nevű erdőrezsben 450 kat. hold területen a m. kir. erdőhivatal által meg-ejtett törzsenkénti kiszámlálás és breslés útján a 40 cmtr. mellmagasság és azon felül talált mintegy 90,800 köbméter tevő fenyő haszonfa eladása szándékolttatik.

Az eladás zárt írásbeli, s egyuttal szóbeli árverés mellett fog történni és pedig Csik-Madaras község hivatalos házána az 1896. évi szeptember hó 10-én d. e. 9 órákor.

A kikiáltási árul szolgáló 47,300 frt becsértéknek 10% -a bántpénzzül letennő; még pedig a zárt ajánlatot tevők által az árverés megkezdésére kitűzött határidő előtt a községi bíró, az árverezni szándékozók által pedig az árverés megnyitása után a bizottság kezébe.

A részletes feltételek megtekinthetők ugy alantirt szolgabíró hivatalnál, mint a községi előljáróságnál, bővebb felvilágosítás pedig a csikszereclai m. kir. erdőhivatalnál szerezhető meg.

Felesiki fűszolgabíró.
Csik-Szereda, 1896. július 18-án.

Fejér Sándor,
fűszolgabíró.

Sz. 2214—1896.

3—3

Árlejtési hirdetmény.

Alattirt községi előljáróság, Csikmegye ktsk törvényhatósági bizottságának 2041/96.

szám alatt kelt és a csikmegyei államépítészeti hivatal által felülvizsgált s helyesbített terv és költségvetés alapján a helybeli község-ház átalakítására és kibővítésénél szükséges építkezésekre árlejtési versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás 1896. augusztus hó 21-én d. u. 3 órákor fog a község házána megtartatni.

A kikiáltási ár 8429 frt 56 kr, melynek 10% akár készpénz, akár ovadékképes értékpapirokban Gyergyó-Szentmiklós község előljáróságának kezébe zárt ajánlatba leteendő.

Az árlejtési feltételek, valamint a terv és költségvetés fennevezett község házána a hivatalos órák alatt betekintheők.

Községi előljáróság:

Gy.-Szentmiklóson, 1896. július 23-án.

János György, Csörgő Gyula,
m. bíró. községi jegyző.

Sz. 1908/1896.

2—3

Hirdetmény.

A Gyergyó-Remete község tulajdonát képező Fogyczeli 40 kat. hold területű erdő fáinak kihasználása a f. hó 20-ra kitűzött árverésen árverezők hiányában nem adathatván el, az árverezés megtartására újabb határidőül 1896. évi szeptember hó 3-ának délelőtti 10 órája tűzetik Gyó.-Remete község hivatalos házához ki.

Ezen erdőben a m. kir. erdőrendezésig kiszámitása szerint 10% leütése után találattik 3977 drb 21—30 ctm. átmérőjű 1900 m³, 3798 drb 31—40 cm. átmérőjű 3700 m³ és 2464 drb 41—100 cm. átmérőjű 5100 m³ kereskedelmi célra jó, alkalmas fenyőfa, kikiáltási ár 18240 frt, melyen alul eladatni nem fog.

Az árverezés szóbeli, de szabályzerd írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bántpénzzül készpénzben letenni. A vételárból 4000 frt, az árverezés napjától 15 nap alatt, a többi a feltételek értelmében időnk és részletekben fizetendő.

Egyéb feltételek Remete község előljáróságánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Község előljáróság:

Gy.-Remetén, 1896. július hó 26.

Nagy József, M. Deák Pal,
bíró. jegyző,

Szükség esetén

fa- és érczkoporsó, sirkoszoru, selyem szemfedelek, szallagok és érczkeresztek egyedüli rak-tára a legjutányosabb árok mellett kapható

BARCSAY K.
divatüzletébe
Csik-Szereda.

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra 3 1/2%, házakra 4 és 1/2%, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök, convertálásuknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok, szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

Magyar Lloyd közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utca 70. sz.

Ő felsége a Király által az ezredéves országos kiállítás megnyitása alkalmával kitüntetett, valamint az összes kiállításon csakis legelső díjjal jutalmazott

Esterházy-Cognacot

tisztelt vevőimnek a legjobban ajánljuk.

Főraktár: **VÁKAR-FIVÉREK** Gyergyó-Szentmiklós.

10-10

Clayton & Shuttleworth
mészárosi gépjárműk Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobill és gőzszállító-gépek, kocsik, szállítás- és aratógépek, borsókák, szénigénylők.

27, egész 12 lóerőig, továbbá ártárgy- és szállítás- és aratógépek, borsókák, szénigénylők.

COLUMBIA a legjobb sorostigépek, szénkavargók, répaevők, kukorica-morzsolók, diarisók, őrlő-inalmok.

Egytelmes acél-otók 2 és 3 vasú otók gazdasági gépek és minden egyéb

Részletes leírásokat kint és kint is kérésre küldetnek.